

ที่ ศธ ๐๖๒๙.๕(สอจ.ลป.)/ว๑๑๖

วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง
รับที่..... 608
วันที่..... 10 มีนาคม 2569
เวลา..... 15.21 น.

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง
วิทยาลัยเทคนิคลำปาง
ถ.ท่าครวน้อย ต.สบตุ๋ย
อ.เมือง จ.ลำปาง ๕๒๑๐๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอให้ดำเนินการตามประกาศจังหวัดลำปาง เรื่อง ห้ามเผาป่าและพื้นที่โล่ง ยกเว้นพื้นที่ตามแผน
การบริหารจัดการเชื้อเพลิง และมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๙
เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

อ้างถึง หนังสือสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง ที่ ศธ ๐๒๑๐๗/ว๔๑๙ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง ที่ ศธ ๐๒๑๐๗/ว๔๑๙ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง แจ้งขอให้ดำเนินการตามประกาศจังหวัดลำปาง
เรื่อง ห้ามเผาป่าและพื้นที่โล่ง ยกเว้นพื้นที่ตามแผนการบริหารจัดการเชื้อเพลิง และมาตรการรับมือสถานการณ์
ไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๙ ตามข้อสั่งการท่านผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง เมื่อคราวประชุม
คณะทำงานศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและหมอกควันจังหวัดลำปาง (War Room
ระดับจังหวัด) ครั้งที่ ๘/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๙ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุม
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดลำปาง ที่ผ่านมา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง จึงขอแจ้งกำชับมายังสถานศึกษาในสังกัด ขอให้
ดำเนินการตามมาตรการห้ามเผาโดยเด็ดขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณภายในและโดยรอบสถานศึกษา และ
ให้สร้างการรับรู้และตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์ไฟฟ้า หมอกควันและฝุ่นละออง รายละเอียด
ปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

เรียน ผู้อำนวยการ

ด้วย สอจ.ลป. ขอให้ดำเนินการตามประกาศจังหวัดลำปาง ขอแสดงความนับถือ
เรื่องห้ามเผาป่าและพื้นที่โล่ง มาเพื่อ

/ เพื่อโปรดทราบ
/ เพื่อโปรดพิจารณา รองฯ 4 ฝ่าย , บุคลากรทุกท่าน ,
/ เห็นควรแจ้ง/เห็น..... งานอาคารฯ

นางสาวอัญชลี ธรรมศรีใจ
หัวหน้างานบริหารงานทั่วไป
10 มี.ค. 69

(นายณัฐนันท์ กู่อริยพงศ์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคลำปาง

ผู้อำนวยการสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

โทร. ๐ ๕๔๒๑ ๗๑๐๖ ต่อ ๑๑๓

โทรสาร ๐ ๕๔๒๒ ๔๔๒๖

AMS e-office : ผู้อำนวยการสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

E-mail : veclp2519@gmail.com

เรียน ผู้อำนวยการ

- เพื่อโปรดทราบ
- เพื่อโปรดพิจารณา
- เห็นควรแจ้ง.....
- เห็นควรมอบ.....

(นายสมพงษ์ นันตะภาพ)

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง

10 มี.ค. 69

- ทราบ.....
- แจ้ง.....
- มอบ.....

(นายวิษุทธิ์ ลีจินดา)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง

10 มี.ค. 69

“เรียนดี มีคุณธรรม”

อาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง
 เลขที่ 188 169
 วันที่ 10 มี.ค. 2569
 เวลา 11.30

ที่ ศธ ๐๒๑๐๗/ว ๕๑๘

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง
 ๑๓๑ ถนนพระบาท ตำบลพระบาท
 อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ๕๒๐๐๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอให้ดำเนินการตามประกาศจังหวัดลำปาง เรื่อง ห้ามเผาป่าและพื้นที่โล่ง ยกเว้นพื้นที่ตามแผน
 การบริหารจัดการเชื้อเพลิง และมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๙
 เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑ - ๓/ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน/ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดลำปาง/
 ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตตอารี ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราช
 ขนิษฐา/ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำปาง/ผู้อำนวยการสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด
 ลำปาง/ผู้อำนวยการสถานศึกษาเอกชนในระบบ ทุกโรงเรียนในจังหวัดลำปาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศจังหวัดลำปาง เรื่อง ห้ามเผาป่าและพื้นที่โล่ง ยกเว้นพื้นที่ตามแผนการ
 บริหารจัดการเชื้อเพลิง จำนวน ๑ ชุด
 ๒. มาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๙ จำนวน ๑ ชุด
 ด้วย สถานการณ์ไฟป่าของจังหวัดลำปาง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๗ มีนาคม ๒๕๖๙
 จังหวัดลำปาง เกิดจุดความร้อนมีจำนวนสถิติสูงสุดเป็นอันดับ ๑ ใน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ซึ่งเกินค่ามาตรฐาน
 ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ประกอบกับจังหวัดลำปาง ได้มีประกาศจังหวัดลำปาง เรื่อง ห้ามเผาป่า
 และพื้นที่โล่ง ยกเว้นพื้นที่ตามแผนการบริหารจัดการเชื้อเพลิง ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๙ และ
 มาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๙

ทั้งนี้ ตามข้อสั่งการท่านผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง เมื่อคราวประชุมคณะทำงานศูนย์
 อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัดลำปาง (War Room ระดับจังหวัด)
 ครั้งที่ ๘/๒๕๖๙ วันพฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๙ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานป้องกันและ
 บรรเทาสาธารณภัยจังหวัดลำปาง ขอให้หน่วยงานทางการศึกษาแจ้งกำชับไปยังสถานศึกษาในสังกัดดำเนินการ
ตามมาตรการห้ามเผาโดยเด็ดขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณภายในและโดยรอบสถานศึกษา และให้สร้างการรับรู้
และตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง

เรียน ประธานอนุฯ จ.ลำปาง
-นางนงนุช ๘๑๖

สถานศึกษา ๒๕ แห่ง กัด

-ขอจบ ๑๘๓๓ ส.ศ. ดินนาใจ

ขอแสดงความนับถือ

(นางหัทธกาญจน์ อุดตริชเชตต์)
ศึกษาธิการจังหวัดลำปาง

เพื่อโปรด ทราบ

ทิจารณา

กลุ่มพัฒนาการศึกษา 10 มี.ค. 2569

โทรศัพท์ ๐ ๕๔๘๒ ๑๕๐๑ - ๒ ต่อ ๔๐๐

โทรสาร ๐ ๕๔๘๒ ๑๕๐๓

“เรียนดี มีคุณธรรม”

ประกาศจังหวัดลำปาง

เรื่อง ห้ามเผาป่าและพื้นที่โล่ง ยกเว้นพื้นที่ตามแผนการจัดการเชื้อเพลิง

ด้วยปรากฏว่าในห้วงฤดูแล้งในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนของทุกปี มักเกิดไฟป่าขึ้นเป็นประจำ ทั้งในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ป่าชุมชน พื้นที่เขต ส.ป.ก. พื้นที่การเกษตร พื้นที่ริมทาง พื้นที่ราชพัสดุ รวมทั้งในพื้นที่ชุมชนเอง ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า เกิดปัญหาไฟป่า หมอกควันปกคลุมพื้นที่ ทั้งยังเป็นสาเหตุทำให้เกิดค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) เกินค่ามาตรฐาน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นอันตรายส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การคมนาคม และการท่องเที่ยว ทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้ และสูญเสียงบประมาณ ในการระดมกำลังเจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ และยานพาหนะ ในการดับไฟป่าเป็นจำนวนมาก สาเหตุของการเกิดไฟป่าที่สำคัญเกิดจากมนุษย์ทั้งสิ้น คือเกิดจากการเผากำจัดวัชพืช เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก ของเกษตรกรที่อยู่ในหรือใกล้พื้นที่ป่า โดยไม่มีการทำแนวกันไฟหรือการควบคุม และการลักลอบเผาพื้นที่ป่า เพื่อการบุกรุกพื้นที่ เพื่อเก็บหาของป่า และการล่าสัตว์ป่า ทำให้เกิดปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนโดยตรง

จังหวัดลำปาง พิจารณาแล้ว เห็นว่า พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ พื้นที่ป่าชุมชน พื้นที่โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) พื้นที่ ส.ป.ก. พื้นที่การเกษตร พื้นที่ริมทาง และพื้นที่ชุมชน มีกฎหมายในการควบคุมการเผาของแต่ละหน่วยงานเป็นการเฉพาะ เพื่อป้องกันการเกิดสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก ส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนการท่องเที่ยวของจังหวัดลำปาง และตามมาตรา ๑๕ แห่ง พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้อำนาจการจังหวัด รับผิดชอบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตจังหวัด ประกอบกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดลำปาง พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกาศกำหนดให้ ทั้ง ๑๓ อำเภอ ในทุกพื้นที่ของจังหวัดลำปาง งดเว้นการเผาป่า เผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เผาขยะ เผาเศษไม้ ใบไม้ การเผาวัชพืชสองข้างทางการเผาในพื้นที่ชุมชน และการเผาในพื้นที่โล่งแจ้งทุกกรณี **ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๙** ยกเว้นพื้นที่ตามแผนการจัดการเชื้อเพลิงตามหลักวิชาการ ซึ่งดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ แห่ง พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยต้องมีการทำแนวกันไฟและได้รับการพิจารณาอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ดูแลพื้นที่ก่อนดำเนินการทุกครั้ง ทุกสาย ผู้ใดฝ่าฝืนมีความผิดตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้โดยให้ทุกหน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

๑) ให้ทุกหน่วยงานสนธิกำลังทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์ ลาดตระเวน ป้องกันไม่ให้มีการลักลอบเผาในพื้นที่ทุกประเภท (ยกเว้นพื้นที่ที่กำหนดไว้ให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการเชื้อเพลิงในห้วงเวลาที่กำหนด) หากพบการลักลอบเผาให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

๒) จัดชุดตรวจรงค์ประชาสัมพันธแบบเคาะประตูบ้าน รณรงค์ประชาสัมพันธ ไม่ให้ดำเนินการเผาในพื้นที่โล่งทุกชนิด สำหรับอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน ซึ่งเป็นหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ประชาสัมพันธและกำกับดูแลราษฎรในชุมชนเขตการปกครองตนเอง มิให้มีการเผา ในพื้นที่โล่งทุกประเภทด้วย

๓) การบริหารจัดการเชื้อเพลิงในเขตพื้นที่ป่า ให้เป็นไปตามหลักวิชาการ และแผนงานที่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานกำกับดูแลพื้นที่แล้วเท่านั้น โดยให้มีการจัดทำแนวกันไฟป้องกันการลุกลามไปในพื้นที่ป่าใกล้เคียง ภายใต้การควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ หากมีสถานการณ์ไฟป่าหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) รุนแรงในพื้นที่ ให้หยุดดำเนินการจนกว่าสถานการณ์เหมาะสม

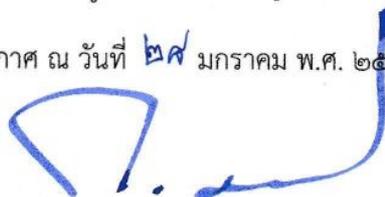
๔) สำหรับพื้นที่การเกษตร ตามโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และพื้นที่ทำกินในเขตป่าอนุรักษ์ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังคงถือเป็นพื้นที่ป่าตามกฎหมาย หากมีความจำเป็นอย่างยั้งยวดในการเตรียมพื้นที่การเกษตร ที่ไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการอื่นใดได้แล้ว ให้ดำเนินการขึ้นทะเบียนได้ที่ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (War Room ระดับตำบล) เพื่อบริหารจัดการเชื้อเพลิงตามหลักวิชาการ และมีการจัดทำแนวกันไฟป้องกันการลุกลามเข้าพื้นที่ป่า และจะดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานที่กำกับดูแลพื้นที่แล้วเท่านั้น

๕) สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟป่าจากกรมป่าไม้ทุกแห่ง ให้จัดทำแผนการดำเนินการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันตามกรอบแนวทางที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด โดยให้มีการประสานบูรณาการร่วมกับอำเภอ ฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานที่กำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่การเกษตร พื้นที่ชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มิให้เกิดสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันในเขตปกครองของตนเอง โดยให้มีการบูรณาการระหว่างเขตปกครองแบบไร้รอยต่อ ทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด แล้วแต่กรณี

๖) ตามข้อ ๔ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้ ถือเป็นกรกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย และเงื่อนไขการอนุญาตให้อยู่อาศัยทำกิน ให้หน่วยงานที่กำกับดูแลพื้นที่ตรวจสอบพิกัดข้อมูลแผนที่ และบัญชีรายชื่อกับทางหน่วยงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบและขั้นตอนของกฎหมายตามลำดับต่อไป

๗) การดำเนินการตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๕ หากเกิดปัญหา อุปสรรค ให้ศูนย์ติดตามสถานการณ์ (War Room ระดับอำเภอ) เร่งรัดแก้ไขปัญหา หากเกินขีดความสามารถให้รายงานให้ศูนย์ติดตามสถานการณ์ (War Room ระดับจังหวัด) ทราบโดยด่วน เพื่อบูรณาการแก้ไขปัญหาต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายวิวัฒน์ อินทร์ไทยวงศ์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง

มาตรการรับมือสถานการณ์ไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๙

๑. ความเป็นมา

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง อย่างต่อเนื่อง โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ และได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง ส่งผลให้สถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} และจำนวนจุดความร้อน ในภาพรวมปี ๒๕๖๘ มีแนวโน้มดีกว่าปีที่ผ่านมา แต่บางพื้นที่ยังไม่เป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนด ในขณะที่การขับเคลื่อนเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต การปรับปรุงโครงสร้างการผลิต การเปลี่ยนวิธีการคมนาคมขนส่งไปสู่ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันและลดการระบายมลพิษทางอากาศและการทำเกษตรปลอดการเผา ภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง” ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐ และ ระยะ ๕ ปีต่อไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ยังอยู่ระหว่างการดำเนินงาน ดังนั้น ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันและสภาพอุตุนิยมวิทยา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคส่วนต่าง ๆ จึงร่วมกันจัดทำมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละอองที่จะเกิดขึ้นในปี ๒๕๖๙ เพื่อควบคุมแหล่งกำเนิดและกิจกรรมในแต่ละพื้นที่ ทั้งการเกิดไฟป่า การเผาในพื้นที่เกษตร การเกิดฝุ่นละอองในเขตเมือง และหมอกควันข้ามแดน เพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นละออง PM_{2.5} ที่มีต่อประชาชน

๒. กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดของมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๙ เป็นการจัดการฝุ่นละออง โดยเริ่มการปฏิบัติการตั้งแต่ระยะที่ยังไม่เกิดสถานการณ์ฝุ่นละออง เพื่อเตรียมความพร้อมในเชิงระบบทั้งการปรับปรุงกฎระเบียบและเตรียมความพร้อมอุปกรณ์ เครื่องมือ ที่จะนำไปใช้ปฏิบัติหรือบังคับใช้ได้ทันในช่วงเผชิญเหตุสถานการณ์ฝุ่นละอองปี ๒๕๖๙ และประเมินผลสัมฤทธิ์เมื่อสิ้นสุดสถานการณ์

การเตรียมการและยกระดับในช่วงเกิดสถานการณ์ ประกอบด้วย การประเมินพื้นที่เสี่ยงการเผาทั้งในพื้นที่เกษตรและพื้นที่ป่า ต่อยอดการควบคุมพื้นที่แบบมุ่งเป้าไปแปลงใหญ่ ๑๔ กลุ่มป่า ภายใต้แผนงานที่มาจาก การบูรณาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายป่าไม้ ฝ่ายทหาร ฝ่ายปกครอง ชุมชน เครือข่าย บริหารไฟในพื้นที่เกษตรเท่าที่จำเป็นและมีการควบคุมภายใต้ระบบการลงทะเบียนบริหารการเผา จูงใจเกษตรกรและภาคเอกชน สนับสนุนการทำเกษตรปลอดเผาโดยการใช้วัสดุทางการเกษตรไปเป็นเชื้อเพลิงแบบครบวงจรตั้งแต่การรวบรวม ขนส่งสู่ปลายทาง ภายใต้หลักความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) ยกระดับมาตรฐานควินด้า มาตรฐานกำกับประกอบการบึงการ บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ควบคุมการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ปลอดการเผา มุ่งบประมาณและการสนับสนุนที่ทันการณ์ สื่อสารถูกต้อง ชัดเจน รวดเร็วเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายพื้นที่เสี่ยง

๓. พื้นที่และเป้าหมาย

จากการวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดฝุ่นละออง ซึ่งประกอบด้วย แหล่งกำเนิดที่มาจากไฟป่า การเผาในพื้นที่เกษตร ยานพาหนะ การจราจร โรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการในเขตเมือง และหมอกควันข้ามแดน จึงกำหนดพื้นที่หลักและค่าเป้าหมาย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการบริหารจัดการในช่วงสถานการณ์วิกฤตฝุ่นละออง ดังนี้

๓.๑. พื้นที่ป่า

เป้าหมาย : ควบคุมพื้นที่เผาไหม้

	ปี ๒๕๖๘ (ไร่)	พื้นที่เผาไหม้ลดลง จากปี ๒๕๖๗ (ร้อยละ)	เป้าหมายปี ๒๕๖๙ (ร้อยละที่ลดลงจากปี ๒๕๖๘)
๑. พื้นที่ป่าทั่วประเทศ	๘,๘๓๙,๗๖๔	ร้อยละ ๒๔	ร้อยละ ๑๐
๒. พื้นที่ป่าแปลงใหญ่ ๑๔ กลุ่มป่า	๕,๒๑๕,๑๔๙	ร้อยละ ๒๘	ร้อยละ ๑๐

หมายเหตุ : ข้อมูลฐาน ปี ๒๕๖๘ ใช้ข้อมูลการแปลผลจากดาวเทียม Landsat 8,9

เป้าหมาย ปี ๒๕๖๙ ประเมินผลโดยใช้ข้อมูลการแปลผลจากดาวเทียม Sentinal-2

พื้นที่ป่าแปลงใหญ่เสี่ยงเผาไหม้ ๑๔ กลุ่มป่า (Cluster) ได้แก่

(๑) กลุ่มป่าลุ่มน้ำปาย	(จ.แม่ฮ่องสอน จ.เชียงใหม่)
(๒) กลุ่มป่าศรีลานนา - แม่ลาว	(จ.เชียงใหม่ จ.เชียงราย จ.ลำปาง จ.พะเยา)
(๓) กลุ่มป่าสะเมิง	(จ.เชียงใหม่)
(๔) กลุ่มป่าสาละวิน	(จ.แม่ฮ่องสอน จ.เชียงใหม่ จ.ตาก)
(๕) กลุ่มป่าตอนใต้จังหวัดเชียงใหม่	(จ.เชียงใหม่ จ.แม่ฮ่องสอน จ.ลำพูน จ.ตาก)
(๖) กลุ่มป่าถ้ำผาไท	(จ.ลำปาง)
(๗) กลุ่มป่าแม่ยม	(จ.แพร่ จ.พะเยา จ.ลำปาง)
(๘) กลุ่มป่าเหนือเขื่อนสิริกิติ์	(จ.น่าน จ.อุตรดิตถ์ จ.แพร่)
(๙) กลุ่มป่าเขื่อนภูมิพล	(จ.ตาก จ.เชียงใหม่ จ.ลำพูน จ.ลำปาง)
(๑๐) กลุ่มป่าเวียงโกศัย - แม่วะ - ป่าแม่หมอก	(จ.ลำปาง จ.สุโขทัย จ.ตาก จ.แพร่ จ.ลำพูน)
(๑๑) กลุ่มป่าห้วยขาแข้ง - แม่वंก	(จ.อุทัยธานี จ.กำแพงเพชร จ.ตาก จ.นครสวรรค์)
(๑๒) กลุ่มป่ารอบเขื่อนศรีนครินทร์	(จ.กาญจนบุรี)
(๑๓) กลุ่มป่าจังหวัดเลย	(จ.เลย จ.เพชรบูรณ์)
(๑๔) กลุ่มป่าจังหวัดชัยภูมิ	(จ.ชัยภูมิ)

การติดตามผลในช่วงปฏิบัติการ : ควบคุมจำนวนจุดความร้อนจากการเผาไหม้

๓.๒. พื้นที่เกษตร

เป้าหมาย : ควบคุมพื้นที่เผาไหม้จากการเผาพื้นที่เกษตร

	ปี ๒๕๖๘ (ไร่)	พื้นที่เผาไหม้ลดลง จากปี ๒๕๖๗ (ร้อยละ)	เป้าหมายปี ๒๕๖๙ (ร้อยละที่ลดลงจาก ปี ๒๕๖๘)
๑. พื้นที่เกษตรภาพรวม	๖,๖๒๕,๓๘๖	ร้อยละ ๓๗	ร้อยละ ๑๕
๒. พื้นที่เกษตรรายภาค			
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒,๕๑๔,๖๖๓	ร้อยละ ๔๘	ร้อยละ ๑๐
- ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด	๒,๕๙๒,๑๖๔	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๒๐

	ปี ๒๕๖๘ (ไร่)	พื้นที่เผาไหม้ลดลง จากปี ๒๕๖๗ (ร้อยละ)	เป้าหมายปี ๒๕๖๙ (ร้อยละที่ลดลงจาก ปี ๒๕๖๘)
- ภาคกลาง	๘๙๖,๙๕๘	ร้อยละ ๒๕	ร้อยละ ๑๐
- ภาคตะวันตก	๓๓๔,๑๘๗	ร้อยละ ๕๗	ร้อยละ ๑๐
- ภาคตะวันออก	๒๘๕,๐๔๘	ร้อยละ ๓๙	ร้อยละ ๑๐
๓. กลุ่มพืชเป้าหมาย			
- นาข้าว	๓,๗๑๙,๓๗๓	ร้อยละ ๔๙	ร้อยละ ๑๐
- ข้าวโพดและไร้หมุนเวียน	๕๙๒,๕๘๘	ร้อยละ ๘๘	ร้อยละ ๑๐
- อ้อยโรงงาน	๑,๘๗๘,๑๗๘	-	ร้อยละ ๑๕

หมายเหตุ : ข้อมูลฐาน ปี ๒๕๖๘ ใช้ข้อมูลการแปลผลจาก Landsat 8,9

เป้าหมาย ปี ๒๕๖๙ ประเมินผลโดยใช้ข้อมูลการแปลผลจาก Sentinel-2

การติดตามผลในช่วงปฏิบัติการ : ควบคุมจำนวนจุดความร้อนจากการเผาไหม้

: จำนวนรายของเกษตรกรและจำนวนพื้นที่ที่ขอการบริหาร
การเผาภายใต้ระบบลงทะเบียน

: ปริมาณเศษวัสดุทางการเกษตรที่นำเข้าสู่ระบบเชื้อเพลิงชีวมวล

๓.๓. พื้นที่เมือง (เป้าหมาย : ควบคุมการระบายฝุ่นในพื้นที่เมือง)

(๑) การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ ร้อยละ ๑๐๐

(ยานพาหนะ โรงงานอุตสาหกรรม และสถานประกอบกิจการเป้าหมาย)

๔. ผลลัพธ์คุณภาพอากาศ (ลดลงจากปี ๒๕๖๘)

เพื่อให้เกิดการวัดผลประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการมาตรการที่กำหนดขึ้น
และพื้นที่และค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงกำหนดเป้าหมายผลลัพธ์คุณภาพอากาศ ดังนี้

	ค่าเฉลี่ย PM _{2.5}			จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน		
	ปี ๒๕๖๘ (มก./ลบ.ม.)	ลดลงจากปี ๒๕๖๗	เป้าหมายปี ๒๕๖๙ (ลดลงจากปี ๒๕๖๘)	ปี ๒๕๖๘ (วัน)	ลดลงจากปี ๒๕๖๗	เป้าหมายปี ๒๕๖๙ (ลดลงจากปี ๒๕๖๘)
๑๗ จังหวัด ภาคเหนือ	๓๓	ร้อยละ ๑๘	ร้อยละ ๑๐	๑๖๓	ร้อยละ ๑	ร้อยละ ๕
กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล	๓๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	ร้อยละ ๕	๑๑๘	ร้อยละ ๓	ร้อยละ ๕
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๐	ร้อยละ ๖	ร้อยละ ๕	๑๒๗	ร้อยละ ๑๒	ร้อยละ ๕
ภาคกลาง	๓๐	ร้อยละ ๖	ร้อยละ ๕	๑๐๙	ร้อยละ ๑๘	ร้อยละ ๕
ภาคตะวันตก	๓๓	ร้อยละ ๑๘	ร้อยละ ๑๐	๗๓	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๕
ภาคตะวันออก	๒๖	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	ร้อยละ ๑๐	๘๖	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๕

๕. การดำเนินงาน

การดำเนินงานภายใต้มาตรการรับมือสถานการณ์ไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๙ แบ่งเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ ระยะเตรียมการ และระยะปฏิบัติการ

๕.๑. ระยะเตรียมการ (ก่อนเข้าสู่สถานการณ์วิกฤตฝุ่นละออง)

๕.๑.๑. การควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตร

๑. การจัดการและใช้ประโยชน์เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๑.๑. จัดทำและจัดระบบเครื่องมือ/เครื่องจักรกลทางการเกษตรในแต่ละภูมิภาคเพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบไม่เผา อาทิ เครื่องเกี่ยวข้าว เครื่องไถกลบตอซัง เครื่องอัดฟาง เครื่องสางใบอ้อย เครื่องอัด/ม้วนใบอ้อย การจัดหาตลาดให้เข้าเครื่องจักรกลทางเกษตร (กษ. ร่วมกับ อก.)

๑.๒. ประกาศกำหนดให้โรงไฟฟ้าชีวมวล และโรงงานอุตสาหกรรมอื่น ได้แก่ โรงงานผลิตน้ำตาลทราย โรงสีข้าว โรงปูนซีเมนต์ เป็นต้น รับเศษวัสดุทางการเกษตรจำพวก ใบอ้อย ฟางข้าว และตอซังข้าวโพด ในช่วงตั้งแต่เดือนธันวาคม - เมษายน ของปีถัดไป ในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของปริมาณเชื้อเพลิงที่ใช้ โดยหน่วยงานอนุญาตพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยเร็ว กรณีผู้ประกอบการขอเปลี่ยนแปลงชนิดและสัดส่วนการใช้เชื้อเพลิง (พน. ร่วมกับ อก.)

๑.๓. ประกาศประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรที่มีพื้นที่การเกษตรที่อยู่ในรัศมีรอบโรงไฟฟ้าชีวมวล และโรงงานอุตสาหกรรมอื่น ได้แก่ โรงงานผลิตน้ำตาลทราย โรงสีข้าว โรงปูนซีเมนต์ เป็นต้น นำเศษวัสดุทางการเกษตรมาแปรรูปหรือทำลายเพื่อลดการเผาในพื้นที่เกษตร (กษ.)

๑.๔. มาตรการสนับสนุน

๑.๔.๑. การใช้มาตรการส่งเสริมการลงทุน ๒ ประเภท ได้แก่ การให้การส่งเสริมประเภทกิจการเพื่อกำจัดเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม เพื่อเชิญชวนให้ภาคเอกชนสนับสนุนเครื่องจักรทางการเกษตร กิจการผลิตเชื้อเพลิงจากเศษวัสดุหรือของเสียที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตร กิจการผลิตเชื้อเพลิงชีวมวลอัด การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากชีวมวล โดยได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น ยกเว้น/ลดหย่อนภาษีเงินได้ อากรขาเข้าเครื่องจักร เป็นต้น โดยพิจารณาเพิ่มเติมความครอบคลุมเกี่ยวกับระบบการเก็บรวบรวมและขนส่ง (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน)

๑.๔.๒. ปรับปรุงกฎระเบียบด้านงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถใช้งบประมาณหรือเงินกองทุนต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนเกษตรกรในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ อาทิ การไถกลบตอซัง (ก.ก.ถ.)

๑.๔.๓. ส่งเสริมการรับซื้อสินค้าเกษตร (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ที่ปลอดภัยการเผา โดยการสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรที่ทำการเกษตรปลอดภัยการเผา การทำความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนผู้รับซื้อและเกษตรกร (พณ. ร่วมกับ กษ.)

๒. การเตรียมการรองรับการบริหารการเผา

๒.๑. ประกาศนโยบายกำหนดการบริหารการเผาในฤดูกาลปี ๒๕๖๙ (คณะกรรมการอำนวยการเพื่อการจัดการปัญหาหมอกพิษทางอากาศ) กรณีการจะประกาศห้ามเผาเด็ดขาด ของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มท.) ให้เสนอต่อคณะกรรมการอำนวยการเพื่อการจัดการปัญหาหมอกพิษทางอากาศพิจารณาก่อนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเชิงนโยบายรัฐ

๒.๒. ขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่มีความจำเป็นต้องใช้ไฟในพื้นที่เกษตรที่เพาะปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน (ใบอ้อยในแปลงหลังการเก็บเกี่ยว) ล่วงหน้า เพื่อให้ทราบจำนวนเกษตรกร และบริเวณพื้นที่เสี่ยง เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารจัดการการเผา การสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักรกล การเกษตรตามรายชื่อและจำนวนพื้นที่ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ (กษ. ร่วมกับ มท.)

๒.๓. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การบริหารการเผาในพื้นที่เกษตร (โดยครอบคลุมช่วงเวลา จำนวนพื้นที่ เงื่อนไขการเผา การควบคุมดูแล) เพื่อให้จังหวัดจัดเตรียมระบบ ขั้นตอน และผู้รับผิดชอบและประกาศให้เกษตรกรรับทราบโดยทั่วกัน เพื่อเตรียมลงทะเบียนและเตรียมความพร้อม (ทส. ร่วมกับ มท. กษ. GISTDA)

๒.๔. จัดเตรียมระบบลงทะเบียนเพื่อขอการบริหารการเผา โดยในปี ๒๕๖๙ ให้ใช้ระบบ Burn Check เพื่อให้เป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศ โดยใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดตามข้อ ๑.๓ (GISTDA)

๒.๕. เตรียมความพร้อมจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การบริหารการเผาในพื้นที่เกษตร (ทส. ร่วมกับ มท. กษ. GISTDA)

๓. ขยายระยะเวลาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘ หากพบการเผาในพื้นที่การเกษตรของเกษตรกรรายใดในปี ๒๕๖๙ จะไม่ได้รับสิทธิการเข้าร่วมโครงการสนับสนุน และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรทุกโครงการทั้งของปี ๒๕๖๙ และปีถัดไป (กษ.)

๔. จัดทำโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอต่อคณะรัฐมนตรี สนับสนุนเกษตรกร ที่ทำการเกษตรแบบไม่เผา อาทิ การสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ และการอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ในการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรเพื่อลดการเผา การดูแลด้านราคาผลผลิต และการให้สิทธิในพื้นที่ดินของรัฐ รวมถึง การสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และการพัฒนาเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (กษ.)

๕. การควบคุมอ้อยไฟไหม้เข้าโรงงานผลิตน้ำตาล (อก.)

๕.๑ ประกาศกำหนดเป้าหมายการรับอ้อยไฟไหม้เข้าโรงงาน ไม่เกินร้อยละ ๑๕

๕.๒ จัดทำโครงการของกระทรวงอุตสาหกรรมเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สนับสนุนเกษตรกร ชาวไร่อ้อยที่ปรับเปลี่ยนวิธีการเก็บเกี่ยวอ้อยโดยไม่เผา และเกษตรกรที่ได้รับเงินอุดหนุน ต้องไม่เผาใบอ้อยที่เหลือ ในพื้นที่ภายหลังการตัดอ้อยเข้าโรงงาน การกำหนดเงินค่าปรับจากโรงงานกรณีรับอ้อยไฟไหม้ (เช่น ๑๐๐ บาท/ตัน) เพื่อสมทบให้กับเกษตรกรที่ตัดอ้อยสดส่งเข้าโรงงาน

๕.๓ กำหนดให้โรงงานผลิตน้ำตาลทรายที่มีระบบเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) รับผิดชอบใบอ้อยสดจากเกษตรกรคู่สัญญานำเข้ามาเป็นเชื้อเพลิงในกระบวนการผลิตแบบครบวงจร หรือ Biochar เพื่อไม่ให้เกิดการเผาใบอ้อยที่เหลือในพื้นที่ไร่อ้อย ภายหลังการตัดอ้อยเข้าโรงงาน ส่งเสริมการใช้กลไกการรับรอง ฉลากสิ่งแวดล้อม หรือกลไกคาร์บอนเครดิต หรือการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ เพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์อ้อยและ น้ำตาลที่ไม่เผา เพื่อส่งเสริมให้โรงงานผลิตน้ำตาลทรายงดรับอ้อยไฟไหม้

๕.๑.๒. การจัดการไฟในพื้นที่ป่า

๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ปี ๒๕๖๙ ภารกิจการป้องกันและ ควบคุมไฟป่า จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและควบคุมไฟป่าในพื้นที่รับผิดชอบให้แล้วเสร็จก่อนเริ่มสถานการณ์ ไฟป่า และนำแผนและงบประมาณบูรณาการกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (อปท. มท.(สถ.) ร่วมกับ ทส.)

๗. ปรับปรุงกฎระเบียบหลักเกณฑ์การจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์ด้านการป้องกันและควบคุม ไฟป่าที่จำเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในภารกิจได้ทันสถานการณ์ปี ๒๕๖๙ (ก.ก.ถ. ร่วมกับ ทส.)

๘. บริหารจัดการไฟฟ้าอย่างบูรณาการไร้รอยต่อใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๘.๑ จัดทำแผนที่เสี่ยงไฟฟ้า ๑๔ กลุ่มป่า วางแผนบูรณาการตั้งจุดเฝ้าระวังร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายทหาร ชุมชน เครือข่าย เตรีียมความพร้อมศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟฟ้าทุกระดับชั้น ให้เชื่อมโยงระดับประเทศ ระดับจังหวัด และพื้นที่รอยต่อระหว่างจังหวัด (ทส. ร่วมกับ มท. และ กท.)

๘.๒ พัฒนาบุคลากรชุดเฝ้าระวัง/ลาดตระเวน และชุดสนับสนุนการควบคุมไฟฟ้าประจำตำบล ให้พร้อมใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างเชี่ยวชาญ (ทส. ร่วมกับ มท. กท.(กองทัพบก, กองทัพอากาศ) กอ.รมน.)

๕.๑.๓. การควบคุมฝุ่นในเขตเมือง

ภาคยานพาหนะ

๙. ประกาศกำหนดเขตมลพิษต่ำ (Low Emission Zone) และเงื่อนไขการเข้าพื้นที่ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า (กทม.)

๑๐. ออกประกาศยกระดับมาตรฐานควันดำจากรถยนต์ดีเซลจากไม่เกินร้อยละ ๓๐ เป็นไม่เกินร้อยละ ๒๐ (คพ.)

๑๑. ออกประกาศกำหนดให้รถยนต์ดีเซลต้องผ่านการตรวจสอบสภาพรถยนต์ประจำปีตามเกณฑ์มาตรฐานควันดำไม่เกินร้อยละ ๒๐ (ขบ.)

๑๒. ปรับปรุงกฎหมายการสั่งห้ามใช้รถที่มีปล่อยควันดำเกินมาตรฐาน เป็นการสั่งห้ามใช้เด็ดขาดแทนการสั่งห้ามใช้ชั่วคราว จนกว่าจะปรับปรุงแก้ไข เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้รถที่ปล่อยควันดำเกินมาตรฐานในระหว่างรอการปรับปรุงแก้ไข (คพ. สตช.)

๑๓. ร่วมกับภาคเอกชนสนับสนุนการตรวจสอบ เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องรถยนต์ ไล่กรองอากาศ ไล่กรองน้ำมัน ให้มีสภาพพร้อมใช้งาน ไม่ปล่อยควันดำเกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด (โครงการ “คลินิกลดฝุ่น” และ “รถคันนี้ลดฝุ่น”) โดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า (ทส.(คพ.) ร่วมกับ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)

๑๔. ดำเนินการปรับแต่งและดูแลบำรุงรักษาเครื่องยนต์ของรถโดยสาร ขสมก. และรถโดยสารประจำทาง เป็นการล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้ประกอบการขนส่งสินค้าตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องยนต์ให้อยู่สภาพพร้อมใช้งาน (ขบ. ขสมก.)

๑๕. ประกาศเขตควบคุมมลพิษในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (กทม. ร่วมกับ ทส.)

ภาคอุตสาหกรรม

๑๖. กำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมโรงงานอุตสาหกรรม และสถานประกอบกิจการที่มีความเสี่ยงในการระบายฝุ่นละอองสูง ดังนี้

๑๖.๑. กำหนดค่ามาตรฐานควบคุมการระบายฝุ่นละอองในกรุงเทพมหานครที่เข้มงวดขึ้นสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการใช้หม้อไอน้ำ (อก.)

๑๖.๒. กำหนดให้โรงงานที่มีการระบายมลพิษสูงในท้องที่กรุงเทพมหานคร ต้องติดตั้งเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์พิเศษ (CEMS) เพื่อรายงานมลพิษอากาศจากปล่องโรงงาน ได้แก่ โรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า โรงงานที่มีหม้อไอน้ำ โรงงานที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิง (อก.)

๕.๑.๔. การจัดการหมอกควันข้ามแดน

๑๗. จัดทำประกาศกระทรวงพาณิชย์ กำหนดมาตรการควบคุมการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ปลอดการเผา ให้เริ่มบังคับใช้ภายในปี ๒๕๖๙ (พณ.)

๑๘. ส่งเสริมให้มีการนำเข้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จากแหล่งทดแทนอื่น อาทิ จากประเทศตามกรอบความตกลงองค์การการค้าโลก (WTO) ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด (พณ.)

๑๙. จัดทำแนวทางการทวนสอบระบบการรับรองผลผลิตทางการเกษตรแบบไม่เผาของประเทศต้นทาง (มกอช.) และระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรว่ามีกระบวนการผลิตปลอดการเผา (กษ. ร่วมกับ พณ.)

๕.๑.๕. การบริหารจัดการภาพรวม

๒๐. จัดเตรียมโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพิ่มเติม ได้แก่ (๑) การควบคุมไฟฟ้า และอากาศยานเพื่อการสำรวจและดับไฟป่า (๒) การสนับสนุนเกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบไม่เผา (๓) แผนตัดแปรสภาพอากาศเพื่อบรรเทาปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) (๔) ระบบบริการสาธารณสุข การจัดเตรียมยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล คลินิกมลพิษ ห้องปลอดฝุ่น มุ้งสูฝุ่น และระบบส่งต่อผู้ป่วย (ทส. (กท. (กองทัพบก กองทัพอากาศ) กอ.รมน.) กษ. สธ. ร่วมกับ สงป.)

๒๑. เตรียมขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ในการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขฝุ่นละอองในพื้นที่ที่อยู่นอกพื้นที่ป่า เช่น การจ้างคนเพื่อเฝ้าระวัง ลาดตระเวน ดูแลพื้นที่เพื่อป้องกันการเผา (ทส.ร่วมกับ กอ.รมน.)

๒๒. เขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน กรณีฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5})

๒๒.๑. ทบทวนหลักเกณฑ์การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน กรณีฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) เพื่อให้จังหวัดสามารถให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันทั่วถึง (ปก.)

๒๒.๒. เร่งรัดปรับปรุงกฎระเบียบของกรมบัญชีกลาง เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินทราจพระราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และรายละเอียดเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือให้ครอบคลุมความช่วยเหลือด้านการป้องกันสุขภาพ (กค. (บก.))

๒๓. กำหนดและออกประกาศให้เครื่องฟอกอากาศเป็นสินค้าควบคุม (พณ. ร่วมกับ อก.)

๒๔. ทดสอบ/ซีกซ้อม ระบบการแจ้งเตือนสถานการณ์ เมื่อปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินมาตรฐาน ผ่านระบบ Cell Broadcast ให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๘ (ปก. ร่วมกับ คพ. กรมอุตุนิยมวิทยา GISTDA กทม.)

๕.๒. ระยะปฏิบัติการ (ช่วงสถานการณ์วิกฤตฝุ่นละออง)

๕.๒.๑ การควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตร

๒๕. บริหารการเผาในพื้นที่เกษตรที่เพาะปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน (ใบอ้อยในแปลงหลังการเก็บเกี่ยว) ที่มีความจำเป็นต้องใช้ไฟ ตามรายชื่อเกษตรกรและจำนวนพื้นที่ที่ขึ้นทะเบียน โดยใช้ระบบบริหารจัดการการเผา Burn Check และกำกับ ดูแล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด และบังคับใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืน (จังหวัด ร่วมกับ กษ.)

๒๖. เกษตรกรในระบบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (รวมการปลูกอ้อย) ต้องลงทะเบียนเพื่อขออนุญาตการบริหารการเผา หากไม่ปฏิบัติตามจะต้องตัดสิทธิ์การให้ความช่วยเหลือภายใต้มาตรการของภาครัฐตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.)

๒๗. จัดเตรียมเจ้าหน้าที่กำกับ ตรวจสอบพื้นที่ที่ขออนุญาตการบริหารการเผา ให้มีการรายงานผล และเปิดเผยข้อมูล การบริหารการเผาต่อสาธารณะเป็นระยะอย่างน้อยทุกเดือน (จังหวัด ร่วมกับ กษ.)

๒๘. จัดการและใช้ประโยชน์เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร โดย

๒๘.๑ บริหารศูนย์บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรในแต่ละภูมิภาคให้สอดคล้องกับช่วงการเผาของแต่ละพื้นที่ (กษ. ร่วมกับ อก.)

๒๘.๒ สนับสนุนให้เกษตรกรนำเศษวัสดุทางการเกษตรจำพวก ใบอ้อย ฟางข้าว และตอซัง ข้าวโพด ส่งโรงไฟฟ้าชีวมวล และโรงงานอุตสาหกรรมอื่น ได้แก่ โรงงานผลิตน้ำตาลทราย โรงสีข้าว โรงปูนซีเมนต์ เป็นต้น ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เศษวัสดุการเกษตรเป็นเชื้อเพลิง ในช่วงตั้งแต่เดือนธันวาคม - เมษายน (กษ.)

๒๙. สนับสนุนให้เกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรแบบไม่เผาหรือได้รับการรับรองตามมาตรฐานสินค้าเกษตรที่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการไม่เผา เช่น เรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ปลอดการเผาสำหรับข้าวโพดเมล็ดแห้ง และการผลิตพืชโดยปลอดการเผา ได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่ได้อธิบายต่อคณะกรรมการ (กษ.)

๓๐. ดำเนินงานภายใต้มาตรการส่งเสริมการลงทุน ให้ภาคเอกชนสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตร ระบบการเก็บรวบรวมและขนส่ง การผลิตเชื้อเพลิงจากเศษวัสดุหรือของเสียที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตร การผลิตเชื้อเพลิงชีวมวลอัด การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากชีวมวล (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ร่วมกับ กษ.)

๕.๒.๒. การจัดการไฟในพื้นที่ป่า

พื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติ

๓๑. จัดชุดปฏิบัติการ ชุดลาดตระเวน จัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยง พื้นที่เป้าหมายหลักที่เป็นพื้นที่มุ่งเป้าในป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายทหาร ชุมชน เครือข่าย เพื่อเฝ้าระวัง ลาดตระเวน จับกุมการบุกรุกและเผาพื้นที่ป่า ดับไฟ และผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการให้นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสังกัดควบคุมบุคคลไม่ทำให้เกิดไฟป่าในพื้นที่รับผิดชอบ หากมีไฟป่าเกิดขึ้น เจ้าของพื้นที่ต้องร่วมรับผิดชอบด้วย รวมถึงการสร้างการรับรู้ ปลูกจิตสำนึก ให้กับชุมชนในพื้นที่ “แบบเคาะประตูบ้าน” (ทส. มท. (จังหวัด อปท.) กท. (กองทัพบก กองทัพอากาศ) กอ.รมน.)

๓๒. สร้างความตระหนักรู้ให้กับชุมชนเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างสุขภาพจิตกับพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ และช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงการเผา รวมถึงการสร้างงานให้กับชุมชนเพื่อสร้างรายได้ (กรมสุขภาพจิต ร่วมกับ พม.)

๓๓. จัดตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันทุกระดับชั้น และเชื่อมโยงกับระดับจังหวัดบูรณาการทำงานร่วมกับฝ่ายทหาร (ทส.)

๓๔. ประกาศปิดป่าในห้วงเวลาที่เหมาะสม และจัดสรรสิทธิประโยชน์ตามระเบียบราชการ แก่ผู้ให้ความร่วมมือในการจัดการไฟป่า และมีการจัดการเชื้อเพลิงห้วงเวลาที่ให้เหมาะสม (ทส.)

พื้นที่ทำประโยชน์อื่นในพื้นที่ป่า

๓๕. เข้มงวดกวดขัน เฝ้าระวัง และติดตามตรวจสอบการบุกรุก/เผาในพื้นที่ป่าชุมชน หากพบการกระทำผิดให้ดำเนินการลงโทษตามข้อบังคับของชุมชน (คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดและคณะกรรมการป่าชุมชน)

๓๖. ให้อำนาจแก่เกษตรกรในพื้นที่ดินของรัฐทำการเกษตรแบบไม่เผา กรณีมีความจำเป็นต้องใช้ไฟ ให้ปฏิบัติตามระบบบริหารการเผาในข้อ ๒๔ หากพบการกระทำผิด ให้ดำเนินการเพิกถอนสิทธิในการอนุญาตเขาทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย (คทช. กษ.)

๕.๒.๓. การควบคุมฝุ่นในเขตเมือง

ภาคยานพาหนะ

๓๗. ติดตาม เฝ้าระวังยานพาหนะเข้าเขตมลพิษต่ำ (Low Emission Zone) ของกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด (กรุงเทพมหานคร)

๓๘. เข้มงวดตรวจสอบ/ตรวจจับยานพาหนะควันดำ หากพบเกินมาตรฐานให้บังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาด (คค. สตช. ทส. กทม.)

ภาคอุตสาหกรรม

๓๙. ตรวจสอบกับ บังคับใช้กฎหมายกับโรงงานอุตสาหกรรมเป้าหมายอย่างเข้มงวด ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมที่มีการใช้หม้อไอน้ำ โรงงานผลิตคอนกรีตผสมเสร็จ โรงหลอมเหล็กหรือโลหะ (อก.)

๔๐. ตรวจสอบ บังคับใช้กฎหมายกับสถานประกอบการเป้าหมายอย่างเข้มงวด ได้แก่ แพลนท์ปูน สถานที่ก่อสร้าง (มท. กทม.)

๕.๒.๔. การจัดการหมอกควันข้ามแดน

๔๑. ควบคุมการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ให้เป็นไปตามประกาศกำหนดมาตรการควบคุมการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ปลอดการเผาอย่างเคร่งครัด (กษ.) และบังคับใช้กฎหมายกับผู้ลักลอบนำเข้า (กรมศุลกากร)

๔๒. ดำเนินการความร่วมมือตามกรอบและกลไกทวิภาคี อนุภูมิภาค (ไตรภาคี) และภูมิภาค (อาเซียน) โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการร่วมภายใต้ยุทธศาสตร์ฟ้าใส ผ่านกลไก อาทิ การประชุมคณะทำงานเพื่อติดตามการดำเนินงาน (Joint Task Force Meeting) สายด่วน (Hotline) ระดับอธิบดี (กต. ทส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

๔๓. ใช้กลไกระดับปฏิบัติการในพื้นที่ชายแดน การประชุมคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (Regional Border Committee : RBC) และ การประชุมคณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่น (Township Border Committee : TBC) ประสานการแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนระหว่างประเทศ (กท.(กองทัพบก) กอ.รมน.)

๕.๒.๕. การบริหารจัดการภาพรวม

๔๔. ประกาศเขตพื้นที่ที่จำเป็นต้องเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือควบคุมโรค ตามพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๒ (คร.)

๔๕. ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน เมื่อปริมาณฝุ่นละอองเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และให้ดูแลประชาชนผู้ประสบภัยอย่างทั่วถึง (จังหวัด)

๔๖. ปฏิบัติการตัดแปรสภาพเพื่อบรรเทาปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} (ผล.)

๔๗. จัดเตรียมห้องปลอดฝุ่นเพื่อดูแลกลุ่มเปราะบาง แจกจ่ายอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล อาทิ หน้ากาก มุ้งสูฝุ่น แก้วประชาชนในพื้นที่เสี่ยง ยกกระตือรือร้นด้านการแพทย์และสาธารณสุข ทั้งจัดหน่วยปฏิบัติการลงพื้นที่ดูแลประชาชน เปิดคลินิกมลพิษ คลินิกมลพิษออนไลน์ และยกระดับการบริการเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสุขภาพ (สธ. ร่วมกับ มท. กทม.)

๔๘. ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์และการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองอย่างต่อเนื่อง และขอความร่วมมือองค์กรกลางแจ้งในช่วงภาวะวิกฤตฝุ่นละออง อาทิ งดการแข่งขันกีฬา กลางแจ้ง งดการเล่นคอนเสิร์ตกลางแจ้ง ทำงานที่บ้าน (Work From Home) การปิดสถานศึกษาชั่วคราว เป็นต้น เพื่อลดความเสี่ยงต่อสุขภาพ (หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

๔๙. ยกกระตือรือร้นสื่อสารและแจ้งเตือนสถานการณ์

๔๙.๑. ระดับประเทศ โดย

- ศูนย์สื่อสารการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ (ศกพ.) รายงานสถานการณ์การคาดการณ์ แจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ภาพรวมทั้งประเทศสู่สาธารณะ และแจ้งข้อมูลต่อคณะกรรมการระดับจังหวัด หน่วยงานกำกับดูแลแหล่งกำเนิด ยกกระตือรือร้นปฏิบัติการ

- กรมประชาสัมพันธ์ สื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลองค์ความรู้ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เพื่อสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมของประชาชน

๔๙.๒. ระดับพื้นที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ระดับจังหวัด เพื่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและการปฏิบัติงานของภาครัฐ ต่อสาธารณะและผู้ได้รับผลกระทบในช่วงวิกฤต

๔๙.๓. ระดับพื้นที่เสี่ยง แจ้งเตือนภัยสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ผ่านระบบ Cell Broadcast และ SMS และช่องทางอื่น เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยได้รับข้อมูลการแจ้งเตือนและรับมือสถานการณ์เพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพ (ปก.ร่วมกับ คพ. กรมอุตุนิยมวิทยา GISTDA กทม.)

๖. กลไกการบริหารจัดการ

คณะกรรมการอำนวยการเพื่อการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศ โดยมีรองนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแลกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน ทำหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบาย แนวทางมาตรการ อำนวยการ มอบหมาย ควบคุม กำกับ ประสานงาน และติดตามการดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีกรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานผู้ประสานงานหลัก

ภาคผนวก

ข้อมูลพื้นฐาน

๑. สถานการณ์ฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๘

สถานการณ์ฝุ่นละอองปี ๒๕๖๘ ในช่วงวิกฤต ตั้งแต่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ มีรายละเอียดดังนี้

๑) ทั่วประเทศ ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่า ๒๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (มคก./ลบ.ม.) ลดลงร้อยละ ๑๐ จำนวนวันที่ฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน ๑๘๔ วัน ลดลงร้อยละ ๒ และจุดความร้อน จำนวน ๑๐๔,๕๙๓ จุด ลดลงร้อยละ ๒๕

๒) พื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่า ๓๓ มคก./ลบ.ม. ลดลงร้อยละ ๑๘ จำนวนวันที่ฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน ๑๖๓ วัน ลดลงร้อยละ ๑ และจุดความร้อน จำนวน ๕๙,๗๐๐ จุด ลดลงร้อยละ ๒๘

๓) พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่า ๓๐ มคก./ลบ.ม. เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ จำนวนวันที่ฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน ๑๑๘ วัน ลดลงร้อยละ ๓ และจุดความร้อน จำนวน ๓๖๓ จุด ลดลงร้อยละ ๕๓

๔) พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่า ๓๐ มคก./ลบ.ม. ลดลงร้อยละ ๖ จำนวนวันที่ฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน ๑๒๗ วัน ลดลงร้อยละ ๑๒ และจุดความร้อน จำนวน ๒๗,๘๕๕ จุด ลดลงร้อยละ ๙

๕) ตอนพื้นที่ภาคกลาง ปริมาณ ฝุ่นละออง PM_{2.5} เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่า ๓๐ มคก./ลบ.ม. ลดลงร้อยละ ๖ จำนวนวันที่ฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน ๑๐๙ วัน ลดลงร้อยละ ๑๘ และจุดความร้อน จำนวน ๔,๙๕๒ จุด เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔

๖) พื้นที่ภาคตะวันตก ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่า ๓๓ มคก./ลบ.ม. ลดลงร้อยละ ๑๘ จำนวนวันที่ฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน ๗๓ วัน ลดลงร้อยละ ๓๐ และจุดความร้อน จำนวน ๖,๖๘๐ จุด ลดลงร้อยละ ๕๒

๗) พื้นที่ภาคตะวันออก ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่า ๒๖ มคก./ลบ.ม. เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓ จำนวนวันที่ฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน ๘๖ วัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓ และจุดความร้อน จำนวน ๔,๓๑๓ จุด ลดลงร้อยละ ๑

๘) พื้นที่ภาคใต้ ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่า ๑๒ มคก./ลบ.ม. ลดลงร้อยละ ๒๙ จำนวนวันที่ฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน ๐ วัน ลดลงร้อยละ ๑๐๐ และจุดความร้อน จำนวน ๗๓๐ จุด ลดลงร้อยละ ๖๙

๒. ข้อมูลจุดความร้อนและพื้นที่เผาไหม้ (ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA โดยดาวเทียม Suomi NPP ระบบ VIIRS)

จุดความร้อนสะสมทั่วประเทศ (๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘) จำนวน ๑๐๔,๕๙๓ จุด แบ่งเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์ ๖๐,๓๒๐ จุด (ร้อยละ ๕๘) พื้นที่เกษตร ๓๕,๒๔๓ จุด (ร้อยละ ๓๔) พื้นที่เมือง ๙,๐๓๐ จุด (ร้อยละ ๙) โดยภาคที่พบจุดความร้อนสูง ได้แก่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ จำนวน ๕๙,๗๐๐ จุด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๗,๘๕๕ จุด ภาคกลางและภาคตะวันตก จำนวน ๑๑,๖๓๒ จุด

สำหรับพื้นที่เผาไหม้ทั่วประเทศ (๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘) รวม ๑๕,๑๓๔,๘๖๖ ไร่ แบ่งเป็น พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์ ๗,๕๗๖,๘๗๖ ไร่ (ร้อยละ ๕๐) พื้นที่เกษตร ๖,๖๒๕,๓๘๖ ไร่ (ร้อยละ ๔๔) พื้นที่เมือง ๙๓๒,๖๐๔ ไร่ (ร้อยละ ๖) โดยภาคที่พบพื้นที่เผาไหม้สูง ได้แก่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ๙,๐๕๕,๗๐๗ ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓,๕๑๘,๒๕๑ ไร่ ภาคกลางและภาคตะวันตก

๒,๑๗๘,๕๙๙ ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๗๙,๘๓๗ ไร่ และ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๒,๔๗๒ ไร่ (กทม. ไม่มีพื้นที่เผาไหม้)

รายละเอียดดังนี้

๒.๑ จำนวนจุดความร้อนและพื้นที่เผาไหม้แยกรายแหล่งกำเนิด

๑) พื้นที่ป่า ซึ่งพบจุดความร้อน ๖๐,๓๒๐ จุด สูงสุดเกิดในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ๓๙,๓๘๘ จุด หรือร้อยละ ๖๕ (ป่าอนุรักษ์ ๑๙,๗๓๔ จุด และ ป่าสงวนแห่งชาติ ๑๙,๖๕๔ จุด) รองลงมา คือ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๘,๒๑๕ จุด หรือ ร้อยละ ๑๔ (ป่าอนุรักษ์ ๔,๕๕๑ จุด และ ป่าสงวนแห่งชาติ ๓,๖๖๔ จุด)

เมื่อพิจารณาพื้นที่เผาไหม้ที่อยู่ในป่า ๗,๕๗๖,๘๗๖ ไร่ สูงสุดอยู่ในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ๕,๑๘๒,๘๐๙ ไร่ (ป่าอนุรักษ์ ๒,๖๙๐,๐๘๔ ไร่ และ ป่าสงวนแห่งชาติ ๒,๔๙๒,๗๒๕ ไร่) รองลงมา คือ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๙๖๒,๒๒๔ ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๗๑๓,๗๔๐ ไร่ และภาคตะวันตก ๓๗๔,๕๓๓ ไร่

๒) พื้นที่เกษตร ซึ่งพบจุดความร้อน ๓๕,๒๔๓ จุด สูงสุดเกิดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๗,๓๐๑ จุด หรือร้อยละ ๔๙ (พื้นที่เกษตร ๑๑,๒๔๑ จุด และ ส.ป.ก. ๖,๐๖๐ จุด) รองลงมา คือ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๗,๔๕๑ จุด หรือ ร้อยละ ๒๑ (พื้นที่เกษตร ๔,๘๗๘ จุด และ ส.ป.ก. ๒,๕๗๓ จุด)

เมื่อพิจารณาจุดความร้อนที่เกิดขึ้นในพื้นที่เกษตรทั่วประเทศ

๑) พื้นที่นาข้าว จำนวนจุดความร้อน ๑๙,๗๕๗ จุด พบสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๑,๒๖๖ จุด รองลงมา คือ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๔,๒๘๕ จุด ภาคกลางและตะวันตก ๑,๘๔๓ จุด

๒) พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และไร้หมุนเวียน จำนวนจุดความร้อน ๔,๖๕๒ จุด พบสูงสุดใน ๙ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ๓,๔๔๙ จุด รองลงมา คือ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๖๕๗ จุด

๓) พื้นที่เพาะปลูกอ้อยโรงงาน จำนวนจุดความร้อน ๖,๑๐๑ จุด พบสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒,๙๑๗ จุด รองลงมา คือ ภาคกลางและภาคตะวันตก ๑,๕๕๘ จุด

เมื่อพิจารณาพื้นที่เผาไหม้ที่อยู่ในพื้นที่เกษตร ๖,๖๒๕,๓๘๖ ไร่ สูงสุดอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒,๕๑๔,๖๖๓ ไร่ รองลงมา คือ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒,๑๕๘,๔๕๖ ไร่ และภาคกลาง ๘๙๖,๙๕๘ ไร่

๓) พื้นที่เมือง ซึ่งพบจุดความร้อน ๙,๐๓๐ จุด สูงสุดเกิดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓,๒๒๘ จุด หรือร้อยละ ๓๖ (พื้นที่ชุมชน ๒,๙๑๑ จุด และ พื้นที่ริมทางหลวง ๓๑๗ จุด) รองลงมา ได้แก่ ภาคกลาง และ ภาคตะวันตก ๒,๖๐๕ จุด หรือร้อยละ ๒๙ (พื้นที่ชุมชน ๒,๔๕๕ จุด และพื้นที่ริมทางหลวง ๑๕๐ จุด) ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑,๑๗๓ จุด หรือร้อยละ ๑๓ (พื้นที่ชุมชน ๑,๐๕๑ จุด และพื้นที่ริมทางหลวง ๑๒๒ จุด) และ ๙ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑,๑๑๑ จุด หรือร้อยละ ๑๒ (พื้นที่ชุมชน ๑,๐๓๘ จุด และพื้นที่ริมทางหลวง ๗๓ จุด)

เมื่อพิจารณาพื้นที่เผาไหม้ที่อยู่ในพื้นที่เมือง ๙๓๒,๖๐๔ ไร่ สูงสุดอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๘๙,๘๔๘ ไร่ รองลงมา คือ ภาคตะวันตก ๒๓๒,๘๔๔ ไร่ และ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒๐๗,๒๖๕ ไร่

๒.๒ จำนวนจุดความร้อนแยกรายพื้นที่

๑) พื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ จำนวนจุดความร้อน ๕๙,๗๐๐ จุด พบสูงสุดในพื้นที่ป่า ๔๗,๖๐๓ จุด (ร้อยละ ๘๐) รองลงมา ได้แก่ พื้นที่เกษตร ๙,๘๑๓ จุด (ร้อยละ ๑๖) และพื้นที่เมือง ๒,๒๘๔ (ร้อยละ ๔) โดย

๑.๑) พื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือตอนบน จำนวนจุดความร้อนส่วนใหญ่พบในพื้นที่ป่า ๓๙,๓๘๘ จุด (ร้อยละ ๙๒) (ป่าอนุรักษ์ ๑๙,๗๓๔ จุด และ ป่าสงวนแห่งชาติ ๑๙,๖๕๔ จุด) พื้นที่เกษตร ๒,๓๖๒ จุด (ร้อยละ ๖) และพื้นที่เมือง ๑,๑๑๑ จุด (ร้อยละ ๓)

เมื่อพิจารณาพื้นที่เผาไหม้ ๕,๗๒๗,๗๖๒ ไร่ สูงสุดอยู่ในพื้นที่ป่า ๕,๑๘๒,๘๐๙ ไร่ หรือร้อยละ ๙๐ (ป่าอนุรักษ์ ๒,๖๙๐,๐๘๔ ไร่ และ ป่าสงวนแห่งชาติ ๒,๔๙๒,๗๒๕ ไร่) พื้นที่เกษตร ๔๓๓,๗๐๘ ไร่ (ร้อยละ ๘) และพื้นที่เมือง ๑๑๑,๒๕๕ ไร่ (ร้อยละ ๒)

๑.๒) พื้นที่ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวนจุดความร้อนส่วนใหญ่พบในพื้นที่ป่า ๘,๒๑๕ จุด (ร้อยละ ๔๙) รองลงมา ได้แก่ พื้นที่เกษตร ๗,๕๕๑ (ร้อยละ ๔๔) และพื้นที่เมือง ๑,๑๗๓ จุด (ร้อยละ ๗)

เมื่อพิจารณาพื้นที่เผาไหม้ ๓,๓๒๗,๙๔๕ ไร่ สูงสุดอยู่ในพื้นที่เกษตร ๒,๑๕๘,๔๕๖ ไร่ (ร้อยละ ๖๕) พื้นที่ป่า ๙๖๒,๒๒๔ ไร่ หรือร้อยละ ๒๙ (ป่าอนุรักษ์ ๔๙๔,๑๙๐ ไร่ และ ป่าสงวนแห่งชาติ ๔๖๘,๐๓๔ ไร่) และพื้นที่เมือง ๒๐๗,๒๖๕ ไร่ (ร้อยละ ๖)

เมื่อพิจารณารายจังหวัดที่มีจุดความร้อนสูง ได้แก่

(๑) จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๘,๖๒๕ จุด ส่วนใหญ่พบในพื้นที่ป่า ๘,๓๙๒ จุด (ป่าอนุรักษ์ ๔,๕๗๕ จุด ป่าสงวนแห่งชาติ ๓,๘๑๗ จุด)

(๒) จังหวัดตาก จำนวน ๘,๓๓๒ จุด ส่วนใหญ่พบในพื้นที่ป่า ๗,๗๓๖ จุด (ป่าอนุรักษ์ ๔,๘๑๓ จุด ป่าสงวนแห่งชาติ ๒,๙๒๓ จุด)

(๓) จังหวัดลำปาง จำนวน ๗,๓๘๗ จุด ส่วนใหญ่พบในพื้นที่ป่า ๖,๗๑๔ จุด (ป่าสงวนแห่งชาติ ๔,๐๔๓ จุด ป่าอนุรักษ์ ๒,๖๗๑ จุด)

(๔) จังหวัดเชียงใหม่ ๔,๘๔๒ จุด ส่วนใหญ่พบในพื้นที่ป่า ๔,๕๔๘ จุด (ป่าอนุรักษ์ ๒,๕๔๓ จุด ป่าสงวนแห่งชาติ ๒,๐๐๕ จุด)

(๕) จังหวัดน่าน ๔,๑๗๒ จุด ส่วนใหญ่พบในพื้นที่ป่า ๓,๘๗๕ จุด (ป่าสงวนแห่งชาติ ๒,๒๔๓ จุด ป่าอนุรักษ์ ๑,๖๓๒ จุด)

ทั้งนี้ จุดความร้อนที่เกิดขึ้นใน ๕ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๕๖ ของจุดความร้อนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

๒) พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนจุดความร้อน ๒๗,๘๕๕ จุด พบสูงสุดในพื้นที่เกษตร จำนวน ๑๗,๓๐๑ จุด (ร้อยละ ๖๒) รองลงมา ได้แก่ พื้นที่ป่า ๗,๓๒๖ จุด (ร้อยละ ๒๖) และพื้นที่เมือง ๓,๒๒๘ จุด (ร้อยละ ๑๒)

เมื่อพิจารณาเป็นรายชนิดพืช จำนวนจุดความร้อนสูงสุดเกิดในพื้นที่นาข้าว ๑๑,๒๖๖ จุด รองลงมา ได้แก่ เกษตรอื่น ๆ ๓,๔๘๐ จุด และอ้อยโรงงาน ๒,๙๑๗ จุด

เมื่อพิจารณาพื้นที่เผาไหม้ ๓,๕๑๘,๒๕๑ ไร่ สูงสุดอยู่ในพื้นที่เกษตร ๒,๕๑๔,๖๖๓ ไร่ (ร้อยละ ๗๑) รองลงมา คือ พื้นที่ป่า ๗๑๓,๗๔๐ ไร่ หรือ ร้อยละ ๒๐ (ป่าอนุรักษ์ ๓๔๙,๗๓๗ ไร่ และ ป่าสงวนแห่งชาติ ๓๖๔,๐๐๓ ไร่) และพื้นที่เมือง ๒๘๙,๘๔๘ ไร่ (ร้อยละ ๘)

๓) พื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันตก จำนวนจุดความร้อน ๑๑,๖๓๒ จุด พบจุดความร้อนสูงสุดในพื้นที่เกษตร ๔,๕๕๖ จุด หรือร้อยละ ๓๙ รองลงมา ได้แก่ พื้นที่ป่า ๔,๔๗๑ จุด หรือร้อยละ ๓๘ (ป่าอนุรักษ์ ๒,๐๐๖ จุด ป่าสงวนแห่งชาติ ๒,๔๖๕ จุด) และพื้นที่เมือง ๒,๖๐๕ จุด (ร้อยละ ๒๒)

เมื่อพิจารณารายจังหวัด จังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวนจุดความร้อนสูงสุด ๔,๒๕๕ จุด หรือ ร้อยละ ๓๗ ของจุดความร้อนในภาคกลางและภาคตะวันตก ส่วนใหญ่พบในพื้นที่ป่า ๒,๖๑๑ จุด (ร้อยละ ๖๑) (ป่าอนุรักษ์ ๑,๖๑๗ จุด ป่าสงวนแห่งชาติ ๙๙๔ จุด) รองลงมา ได้แก่ พื้นที่เมือง ๘๖๘ จุด และพื้นที่เกษตร ๗๗๖

จุด จำนวนจุดความร้อนรวมของทุกจังหวัดที่เหลือในภาคนี้ (นอกเหนือจากจังหวัดกาญจนบุรี) อีกร้อยละ ๖๓ ส่วนใหญ่ เกิดในพื้นที่เกษตร ๓,๗๘๐ จุด (ร้อยละ ๕๑) จังหวัดที่พบจุดความร้อนในพื้นที่เกษตรสูง ได้แก่ จังหวัด ลพบุรี ๑,๖๑๗ จุด จังหวัดสุพรรณบุรี ๖๖๒ จุด และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๓๑ จุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายชนิดพืช จำนวนจุดความร้อนสูงสุดเกิดในพื้นที่นาข้าว ๑,๘๔๓ จุด รองลงมา ได้แก่ อ้อยโรงงาน ๑,๕๕๘ จุด

เมื่อพิจารณาพื้นที่เผาไหม้ ๒,๑๗๘,๕๙๙ ไร่ สูงสุดอยู่ในพื้นที่เกษตร ๑,๒๓๑,๑๔๕ ไร่ (ร้อยละ ๕๗) พื้นที่ป่า ๖๔๒,๔๗๘ ไร่ หรือร้อยละ ๒๙ (ป่าอนุรักษ์ ๑๙๕,๕๐๕ จุด ป่าสงวนแห่งชาติ ๔๔๖,๙๗๓ จุด) และพื้นที่เมือง ๓๐๔,๙๗๖ ไร่ (ร้อยละ ๑๔)

๔) พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนจุดความร้อน ๓๖๓ จุด พบสูงสุดในพื้นที่เมือง ๒๒๕ จุด (ร้อยละ ๖๒) รองลงมาได้แก่ พื้นที่เกษตร ๑๓๘ จุด (ร้อยละ ๓๘) ซึ่งส่วนใหญ่เกิดในพื้นที่นาข้าว จังหวัดปทุมธานี

เมื่อพิจารณาพื้นที่เผาไหม้ ๒,๔๗๒ ไร่ สูงสุดอยู่ในพื้นที่เกษตร ๒,๓๖๖ ไร่ (ร้อยละ ๙๖) และพื้นที่เมือง ๑๐๖ ไร่ (ร้อยละ ๔)

๕) พื้นที่ภาคตะวันออก จำนวนจุดความร้อน ๔,๓๑๓ จุด พบสูงสุดในพื้นที่เกษตร ๒,๘๗๗ จุด (ร้อยละ ๖๗) ส่วนใหญ่เกิดในพื้นที่นาข้าว จังหวัดปราจีนบุรี รองลงมาได้แก่ พื้นที่ป่า ๗๙๕ จุด (ร้อยละ ๑๘) และพื้นที่เมือง ๖๔๑ จุด (ร้อยละ ๑๕)

เมื่อพิจารณาพื้นที่เผาไหม้ ๓๗๙,๘๓๗ ไร่ สูงสุดอยู่ในพื้นที่เกษตร ๒๘๕,๐๔๘ ไร่ (ร้อยละ ๗๕) พื้นที่ป่า ๗๕,๖๒๕ ไร่ หรือร้อยละ ๒๐ (ป่าอนุรักษ์ ๑๘,๙๙๗ ไร่ ป่าสงวนแห่งชาติ ๕๖,๖๒๘ ไร่) และพื้นที่เมือง ๑๘,๑๖๔ ไร่ (ร้อยละ ๕)

๖) พื้นที่ภาคใต้ จำนวนจุดความร้อน ๗๓๐ จุด พบสูงสุดในพื้นที่เกษตร ๕๕๘ จุด (ร้อยละ ๗๖) รองลงมาได้แก่ พื้นที่ป่า จำนวน ๑๒๕ จุด (ร้อยละ ๑๗) และพื้นที่เมือง ๔๗ จุด (ร้อยละ ๖)

.....